

Στη ναζιστική Γερμανία η επικράτηση της προσέγγισης ο σκοπός αγιάζει τα μέσα σε συλλογικό επίπεδο νομιμοποίησε αρνητικές στάσεις και συμπεριφορές στο ατομικό επίπεδο. Έτσι ο γιατρός που θανάτωνε κρατούμενους ή ασθενείς ή έκανε στερήσεις θεωρούσε ότι το έκανε για καλό σκοπό και γύριζε σπίτι του ευχαριστημένος χωρίς καν να αναρωτηθεί αν το θύμα είχε οικογένεια.

Στην Ελλάδα ζήσαμε το αντίστροφο το πέρασμα από το ατομικό στο συλλογικό επίπεδο και την επικράτηση μιας κουλτούρας της διαφθοράς. Στο ατομικό επίπεδο η ίδια χρηστική συλλογιστική κινεί πολλούς συμπολίτες μας να μετέρχονται αθέμιτα μέσα για να ανελιχθούν κοινωνικοοικονομικά και/ή να χειραγωγήσουν το περιβάλλον τους (*υπεράνω όλων ο εαυτός μου*

). Η εικόνα της συμπεριφοράς τους είναι βάρβαρη και πρωτόγονη. Για μας είναι ένα αθέμιτο μέσο για την επίτευξη ενός θεμιτού σκοπού. Για τους ίδιους όμως είναι ένα θεμιτό μέσο για την επίτευξη ενός θεμιτού σκοπού και εφόσον οδηγεί σε θετικά για τους ίδιους αποτελέσματα καταγράφεται ως επιτυχές και επαναλαμβάνεται ιδιαίτερα όταν παραμένει ατιμώρητο.

Στη γενιά μου ζήσαμε την έκρηξη μιας κουλτούρας που εξίσωνε την επιτυχία με τις γνωριμίες και οδήγησε στη μετριοκρατία και την ημετεροκρατία. Ανευθρίαστα καμάρωνε ο άλλος που χάρις στις γνωριμίες πήρε την τάδε θέση ή βόλεψε το παιδί του. Μήπως και αυτή η περίφημη φυλή της διαφθοράς που βλέπει μόνο τα δικαιώματα προς τον εαυτό της και όχι τις υποχρεώσεις προς το κοινωνικό σύνολο από κάποιο εκπαιδευτικό σύστημα και από κάποιες οικογένειες με διακριτή κουλτούρα (*άρπαξε να φας και κλέψε νάχεις*) δεν προέκυψε;

Σήμερα πολλοί από μας σοκάρονται από την έκταση της διαφθοράς. Ο καθένας μας μπορεί να πει ιστορίες από το περιβάλλον του. Όμως σαν εκπαιδευτικοί αλλά και σαν γονείς δώσαμε έμφαση στο να βγάλουμε τις λάσπες από την ψυχή του μαθητή όπως λέει ο Τσιφόρος και να διδάξουμε τις θεμιτές συμπεριφορές ή αναλωθήκαμε στην συσσώρευση γνώσεων;

Γνώσεις χωρίς ηθικές αξίες είναι βαρβαρότητα όπως είπε ο B.F. Skinner. Και αυτή τη βαρβαρότητα την βλέπουμε στους εμποράκους της ανθρώπινης δυστυχίας για παράδειγμα, στους θεσιθήρες, στους σπουδάρχες.....

Ίσως δεν αντιδράσαμε όταν έπρεπε και έτσι ανεχτήκαμε την επικράτηση μιας κουλτούρας άκρατης απληστίας και ανεπάρκειας.

Τώρα;

- Μήπως θα έπρεπε να δώσουμε περισσότερη έμφαση στην ανάπτυξη ενός πλαισίου σεβασμού των δικαιωμάτων και της αξιοπρέπειας των άλλων;
- Μήπως θα έπρεπε να καταδεικνύουμε συνεχώς με την στάση μας και τα παράδειγμά μας στα παιδιά μας και στους μαθητές μας το ανήθικο της τελεολογικής προσέγγισης του σκοπός αγιάζει τα μέσα;

Εκπαιδευτικός **Αθανάσιος Καρνέζης**